

ing migration. In: Beacco, J-C and Krumm, H-J and Little, D and Thalgot, P, (eds.) The Linguistic Integration of Adult Migrants / L'intégration Linguistique Des Migrants Adultes: Some Lessons from Research / Les Enseignements de la Recherche. (pp. 91-96). [in Eng.]

SUMMARY

Marchenko O.V. Educational space in globalization conditions: transformations, challenges, prospects. Addressing the problem of education modernization and the related profound social transformations in the educational space is becoming increasingly relevant in today's globalized society. Changes in the space of education represent not only a set of objectively set reform directions, but also a significant social mass of natural processes related to the destruction of cultural boundaries and the spread of the ideology of multiculturalism. Successful overcoming of crisis phenomena in modern education depends on awareness and taking into account in the course of reforms of deep contradictions of development of educational space in the moments of cardinal social transformations, as well as regularities of its deployment at different stages of historical development.

One of the challenges facing society today is the problem of educational migration. Academic mobility plays an important role in the process of integration into the world community and at the same time is a kind of marker of the status of the country in the market of educational services. For this reason, educational migration in recent decades is one of the strategic interests of most countries in the world. It is not only a natural phenomenon in the context of globalization of the world space, but also has a significant impact on education and national policy as a whole.

The transition to a "knowledge-based society", which requires a person to constantly update their knowledge base and, accordingly, to readiness for lifelong learning, makes one think about the problem of the gap between pragmatically oriented socio-cultural traditions between education and upbringing. Its causes lie in the priorities of society, which focus mainly on broadcasting specialized knowledge. In such circumstances, education, as one of the most important tasks of culture, goes into the background. An educational space that underestimates the importance of one of these components does not fulfill its functions and is incapable of forming a complete personality.

Thus, the priority should be to provide the conditions for the realization of the educational need as a source of personality development, in relation to which the educational space acts as a field of vital interests, cultural preferences and ideological priorities that ensure its constant movement forward.

Keywords: education, globalization, educational space, knowledge.

УДК 351.74

DOI: 10.31733/2078-3566-2019-2-206-213

Іваниця А. В. ©

кандидат юридичних наук
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ ПОЛІЦІЇ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗІ СПЕЦИФІЧНИМИ УМОВАМИ НАВЧАННЯ

Розкрито підходи до визначення змісту поняття специфічних умов навчання. Аналізуються погляди дослідників щодо перспективи реформування відомчої освіти, основні напрямки даного процесу. Розглядаються сучасні напрямки впровадження інновацій в освітньому процесі у закладах, які готують поліцейських. Аналізуються переваги подібних закладів при Міністерстві внутрішніх справ перед закладами вищої освіти Міністерства освіти України.

Ключові слова: заклади вищої освіти зі специфічними умовами навчання, поліцейські кадри, реформування, дистанційне навчання, курсанти.

Постановка проблеми. У сучасних умовах реформування Національної поліції ставиться значна вимога до рівня компетентності та фаху поліцейських кадрів. Забезпечити комплектування Національної поліції особами, які здатні виконувати поставлені перед ними завдання ефективно й якісно, психологічно стійкими і придатними до спе-

© Іваниця А.В., 2019

vkz@dduvs.in.ua

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0001-8818-5334>

цифіки служби, зі здатністю до взаємодії з населенням (відповідно до сучасних вимог толерантності тощо), може саме відомча система ЗВО із специфічними умовами для навчання. Тому відповідна проблематика розвитку подібних закладів, їх специфічних рис є вкрай актуальною для дослідження.

Стан опрацювання. До наукового доробку з проблематики дослідження специфіки діяльності відомчих МВС України ЗВО здійснили внесок такі вчені, науковці та дослідники, а також поліцейські-управлінці, як: А. Андреев, О. Бандурка, О. Безпалова, О. Бондаренко, І. Бригадир, В. Глуховець, М. Іншин, Р. Калюжний, М. Лошицький, А. Манжула, Н. Матюхіна, В. Петков, Н. Прибіткова, В. Романюк, І. Савельєва, В. Сокурєнко, І. Руколайніна, М. Фільштейн, С. Циганій, В. Чумак, Г. Шорохова та інші.

Метою статті є аналіз поглядів на характерні риси та переваги, а також інновації в закладах вищої освіти із специфічними умовами навчання.

Виклад основного матеріалу. У Законі України «Про вищу освіту» чітко визначено, що таке вищий військовий навчальний заклад, або заклад вищої освіти із специфічними умовами навчання, однак, як зауважує І. Савельєва, відсутній нормативно-правовий акт, номер якого регулюють відносини у сфері підготовки кадрів до поліції, який чітко розтлумачив би, у чому полягає, власне, вказана специфіка ЗВО [13, с. 242-243].

Деякі дослідники, наприклад Б. Малишев, стверджують, що специфіка відповідних вузів на практиці зводиться лише до посиленої уваги щодо фізичної підготовки курсантів, приділення більшої уваги кримінальному блоку дисциплін, специфіки проживання курсантів (у гуртожитках із казарменим режимом), наявності форми, стройової підготовки, доступу до деяких документів МВС та поліції про порядок проведення негласних слідчих дій. Подібні переваги закладів вищої освіти можуть бути нівельовані «цивільними» ЗВО, тому Б. Малишев схиляється до недоцільності утримання відомчих закладів освіти при МВС [13, с. 243].

Іншу думку на визначення змісту поняття наводить науковець В. Романюк, зазначаючи: «...під специфічними умовами навчання необхідно розуміти як певні обмеження (добір на навчання, вік, стан здоров'я, закрите соціальне співтовариство, особлива субкультура тощо), так і привілеї (високі вимоги до дисципліни, гарантоване працевлаштування, державне забезпечення, посилене вивчення фахових дисциплін, постійне стажування тощо), застосування яких у сукупності повинно призвести до отримання випускником ВНЗ достатньої компетентності (динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність)» [11, с. 242].

Слушну думку про специфіку навчання висловлюють С. Сьомін та І. Савельєва.

Разом із тим на сучасному етапі розвитку України та Національної поліції точиться дискусія з приводу реформування системи відомчої освіти. Прихильники західної моделі виступають за фундаментальні зміни, які наголошують на достатності існування звичайних цивільних ЗВО, де надають юридичну освіту. Відомчі заклади вони пропонують закрити, а на їх місці створити поліцейські школи, де здійснювалася б базова підготовка кадрів для поліції, а також створити Вищу школу поліції для підготовки керівного складу. Другий підхід передбачає збереження існуючої системи відомчих закладів [12, с. 139].

У свою чергу, С. Павленко наводить аргумент за збереження та продовження діяльності відомчих ЗВО: «...здійснення будь-яких радикальних заходів із реорганізації освітніх закладів відомчого підпорядкування, особливо у контексті незавершеності роботи зі створення нової концепції підготовки правоохоронців як невід'ємного елементу цілісної програми реформування правоохоронної системи, видається передчасним. Такі кроки створюють ризики розвитку непередбачених негативних наслідків, що можуть шкідливо позначитися, зокрема, на процесі оновлення правової системи української держави у цілому» [9, с. 332].

Якщо відомча система підготовки кадрів залишається без фундаментальних змін, тобто її ліквідації, усе одно перед нею будуть поставлені значні сучасні виклики щодо реформування та впровадження інновацій. Говорячи про напрямки удосконалення підготовки кадрів у ЗВО із специфічними умовами навчання, А. Андреев виділяє такі її позиції: нормативну, внутрішньо-організаційну, зовнішньо-організаційну. Перший напрямок передбачає впровадження чіткого нормативного закріплення статусу ЗВО із специфічними умовами навчання, законодавче визначення «специфічних умов навчання»,

затвердження документа про систему підготовки поліцейських кадрів з урахуванням Законів України «Про вищу освіту» та «Про Національну поліцію». Другий напрямок потребує реалізації через розробку й затвердження типового положення про церемоніал в поліції, встановлення єдиних обсягів навантаження для несення служби, розробки єдиної символіки таких ЗВО, надання ним широкій автономії в питаннях впровадження інновацій. Третій напрямок передбачає такі кроки: «...надання освітніх послуг вищими навчальними закладами зі специфічними умовами навчання, які належать до сфери управління МВС України за напрямками роботи Міністерства, шляхом створення відповідних навчально-наукових інститутів у їх складі (Міграційної служби, Національної поліції, Національної гвардії, Державної служби з надзвичайних ситуацій, Державної прикордонної служби України)... 2) перепідпорядкування вищих навчальних закладів зі специфічними умовами навчання до відомства органів, на замовлення яких здійснюється підготовка професійних кадрів... 3) запозичення зарубіжного, переважно європейського, досвіду підготовки поліцейських кадрів» [2, с. 18-19].

Натомість О. Безпалова вважає, що сучасні заклади вищої освіти МВС України активно впроваджують інновації в освітньому процесі за рахунок трьох напрямків діяльності: освітній процес; наукова діяльність; правова освіта населення [3, с. 58], і зазначає, що для ефективного функціонування Національної поліції необхідна успішна реалізація кадрової політики. Така політика повинна орієнтуватись перш за все на залучення до поліції висококваліфікованих працівників, а це, у свою чергу, неможливо без впровадження в освітній процес комплексу сучасних інноваційних методів освітньої діяльності. Однією з таких технологій, які б дозволили сформувати компетентних майбутніх поліцейських, надати їм необхідні для виконання поставлених завдань знання, уміння і навички, О. Безпалова вважає провадження в освітній процес технології дистанційного навчання [3, с. 58].

Завдяки розвитку технологій дистанційне навчання швидко стає нормою не лише для закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання, але й в усій системі ЗВО України загалом. Спершу необхідно окреслити зміст терміна «дистанційне навчання», який розкривається в Положенні про дистанційне навчання: «Під дистанційним навчанням розуміється індивідуалізований процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчального процесу у спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій» [1].

Також Н. Прибіткова, Г. Шорохова вказують: «Дистанційне навчання поліцейських – це надання їм освітніх послуг шляхом застосування сучасних інформаційно-комунікаційних технологій як для підготовки майбутніх правоохоронців, так і підвищення кваліфікації діючих працівників поліції, без відриву від виконання службових обов'язків за місцем служби» [10, с. 241]. Таким чином, подібні методи навчання стануть в нагоді не лише під час навчання у ЗВО зі специфічними умовами навчання.

Значними позитивними нюансами запровадження дистанційного навчання у ЗВО зі специфічними умовами навчання виступають: зручність, оскільки здобувач освіти зможе навчатись у будь-який можливий для нього час, він не залежить від місця навчання (лише від точки доступу до технологічних приладів, що дозволяють займатись дистанційним навчанням); ефективна складова, оскільки такий метод навчання дешевший за традиційні (навчально-методичне забезпечення знаходиться в електронному вигляді, відсутня потреба, наприклад, опалення великого лекційного приміщення в зимовий період тощо); якщо аудиторія має певні обмеження в можливій кількості слухачів, тут така проблема відсутня; відсутність географічних обмежень, оскільки здобувач знань може знаходитись у тисячах кілометрах від навчального закладу і без проблем виконувати поставлені викладачами завдання [10, с. 241].

Серед недоліків дистанційного навчання виділяють: відсутність механізму ідентифікації слухачів (з нинішніми технологіями дану проблему можна швидко вирішити); акцентування на теоретичних знаннях (оскільки дистанційно завдання здебільшого можна виконати саме теоретичні); значні початкові фінансові вливання (метод потребує сучасної техніки, яка часто є досить коштовною) [10, с. 241].

Наукова діяльність як напрямок інновацій в освітньому процесі передбачає участь у формуванні державної політики у сфері правоохоронної діяльності (науковці беруть участь у розробці проектів нормативно-правових актів, що стосуються освітнього

процесу в ЗВО зі специфічними умовами навчання, загалом функціонування інституту поліції), а також у підготовці на замовлення підрозділів поліції певних науково-методичних рекомендацій, що стосуються практичної діяльності поліцейських, розробка монографій тощо [3, с. 58].

До речі, окрім розробки методичних рекомендацій, монографій тощо, одним із пріоритетів у роботі ЗВО із специфічними умовами навчання має бути активне залучення курсантів до науково-дослідної роботи. Наукова робота студентів для «цивільних» вишів має фундаментальне значення, однак для підготовки майбутніх фахівців поліції вона може набути специфічних рис, особливо для роботи, наприклад, слідчих. Окрім суто інтелектуального розвитку студентів, під час науково-дослідної роботи у них розвиваються вкрай необхідні для поліцейських навички логічного мислення, уважність, допитливість, здатність витримувати тривалий скрупульозний пошук необхідних даних. Слід зауважити, що наукове дослідження в чомусь і перетинається із роботою самого слідчого, оскільки науковець також відштовхується від певної первинної незначної інформації з проблематики, здійснює ретельний аналіз і збір подальшого, складаючи усе в єдине ціле і роблячи кінцевий висновок.

Важливим фактором залучення курсантів ЗВО із специфічними умовами навчання є необхідність побудови системного підходу до відповідного процесу. Науковий пошук повинен здійснюватись не лише в рамках підготовки до певної дисципліни, але й у час поза навчанням. Залучення до наукової діяльності повинно мати розроблений освітнім закладом комплексний підхід, включатись у розклад та індивідуальні плани викладачів, а разом із тим і фінансове забезпечення. Науковець М. Завальний пропонує залучати в організаційному плані курсантів до наукової діяльності в три етапи:

– перший передбачає відбір курсантів зі здібностями до науково-дослідної роботи, у результаті чого повинен бути сформований список таких осіб. На другому етапі відбувається проведення співбесід із працівниками кафедр або науково-дослідних лабораторій, курсанти залучаються до виконання певних завдань, які полягають у підборі наукової літератури за певною проблематикою, історіографічному аналізі певних проблем діяльності поліції (тобто співставлення думок науковців з конкретної тематики). На третьому етапі курсантів необхідно залучати до більш серйозних науково-дослідних завдань: моніторингу законодавчої бази інституту Національної поліції України, практики застосування нормативно-правових актів, участі колективу курсантів у розробці законопроектів, проблематики досліджень, які визначені актуальними і пріоритетними для сучасної поліцейстики, відповідно підготовка наукових статей і тез доповідей на конференціях, участь курсантів у грантах з правоохоронної тематики [6, с. 122].

Однією з найбільш ефективних та поширених форм залучення курсантів до науково-дослідної роботи є їх участь у наукових гуртках або наукових товариствах закладу освіти. Відповідно, у ЗВО із специфічними умовами навчання метою діяльності наукових гуртків постає підготовка висококваліфікованих фахівців, формування первинних навичок до науково-дослідної роботи, вмінь практично реалізовувати досягнення науки. Водночас курсанти під час проведення досліджень повинні навчитись користуватись та правильно оформлювати список використаних джерел і літератури; навчитись пошукам наукової інформації; ознайомитись із методикою наукових досліджень; навчитись виступати із доповідями на наукових заходах тощо [7, с. 150].

Щодо правової освіти населення, слід зауважити, що ЗВО можуть брати активну участь у ній у вигляді заснування й діяльності юридичних клінік, які надають безоплатну первинну правову допомогу [3, с. 58].

Окрім того, іншими перспективними формами впровадження інноваційних методів діяльності ЗОВ МВС України можуть бути стажування науково-педагогічних кадрів у практичних підрозділах поліції задля можливості поєднувати під час навчання теорію з практичними прикладами із життя і діяльності поліції. На думку О. Безпалової, належна реалізація відповідних методів у навчання «...вимагає прийняття Порядку проходження стажування науково-педагогічними працівниками ВНЗ МВС, які мають спеціальні звання поліції, у практичних підрозділах НПУ та НДЕКЦ відповідно до напрямів підготовки кадрів» [3, с. 58]. Також позитивними тенденціями впровадження інновацій у ЗВО МВС України можуть виступити: створення сприятливих умов для втілення новітніх методів навчання в системі вищої юридичної освіти; збільшення фінансування у сферах наукового і науково-технологічного розвитку; сприяння зростанню попиту на інноваційну продукцію у сфері вищої юридичної освіти; залучення іноземних замовлень

українським науковцям у сфері різноманітних досліджень як показник потенціалу української науки [3, с. 58].

Необхідно зауважити, що відомчі ЗВО зі специфічними умовами навчання мають ряд переваг у плані підготовки кадрів для поліції, які вимагають отримання вузько-профільних вмінь та навичок ще під час навчання. Наприклад, науковець О. Бондаренко наводить на переваги підготовки фахівців для підрозділів слідства саме у відомчих закладах. Тут протягом навчання майбутній слідчий залучається до несення служби в нарядах, охороні громадського порядку, забезпечення публічної безпеки та проходить практику в поліції. Окрім того, звісно, на подібні посади в поліції необхідні фахівці, які проходили навчання із акцентуванням на її практичну спрямованість [4, с. 59].

Подібна спрямованість, яка може реалізовуватись у відомчих ЗВО у вигляді формування практичних навичок слідчого планувати роботу з розслідування кримінальних правопорушень, складення необхідних процесуальних документів, керівництва слідчо-оперативною групою, використання інноваційних методик і технологій в процесі розслідування, надасть змогу майбутньому фахівцю швидше адаптуватись до специфіки роботи слідчого й практичної реалізації отриманих у ЗВО знань, вмінь та навичок [4, с. 59].

Про переваги кадрів поліції, які навчались у закладах із специфічними умовами навчання, говорять щорічні інтерв'ювання працівників підрозділів кадрового забезпечення поліції. Таким шляхом були отримані відомості, що випускники «цивільних» ЗВО мають низький рівень здатності адаптуватись до специфічних умов служби в поліції, а в минулому курсанти відомчих закладів швидше за своїх згаданих колег «акліматизуються» під час повноцінної служби в поліції. Так, В. Романюк вказує: «...цілком логічно виглядає той факт, що підготовка фахівця для Національної поліції відрізняється від підготовки майбутнього нотаріуса, кадрового працівника СБУ. Саме в цьому і повинні проявлятися наслідки застосування специфічних умов під час навчання» [11, с. 243].

Практичний досвід у ЗВО зі специфічними умовами навчання забезпечується за рахунок проходження курсантами вже з другого курсу навчальних та виробничої практики саме в підрозділах поліції. Однак суттєвим недоліком проходження практики постає ситуація, коли здебільшого курсанта-практиканта не залучають до «реальної» роботи на базі практики, а ставлять перед ним завдання роботи суто із документацією тощо (хоча даний аспект діяльності фахівця-поліцейського також є вкрай важливим) [8, с. 190].

Разом із тим, якщо студенти «цивільних» вузів також можуть базою практики обрати поліцію, відомчими ЗВО застосовуються й інші форми практичного навчання, зокрема участь у охороні публічного порядку; служба в добових нарядах задля забезпечення безпеки навчального закладу; залучення до бінарних занять спеціалістів-практиків з поліції; проведення занять або екскурсій в підрозділах поліції [8, с. 190].

Задля покращення підготовки подібних фахівців, на думку О. Бондаренка, необхідно покращувати взаємодію між ЗВО системи МВС України та слідчих підрозділів поліції, ЗВО та поліцейським установам проводити профорієнтаційну роботу задля залучення вже існуючих працівників поліції задля навчання з подальшим влаштуванням на посаду слідчого, оскільки поліцейські, що працюють на інших посадах, вже мають уявлення про та досвід роботи в поліції [4, с. 60].

Якщо розвивати тему прерогативи підготовки фахівців поліції у відомчих ЗВО, необхідно враховувати декілька обставин. Світовий досвід говорить нам про відсутність потреби кожному поліцейському задля виконання ним ефективно власних функціональних обов'язків мати вищу юридичну освіту. Поліцейські, які виконують первинні завдання із охорони громадського порядку або займаються припиненням правопорушення та забезпеченням збереження його слідів до початку роботи фахівців, вистачить лише базової юридичної підготовки в межах відомчого закладу [5, с. 64].

Науковець І. Бригадир наводить цікаву думку, що пересічні громадяни контактують саме з первинною ланкою поліцейських, завдяки чому діяльність вже фахівців (слідчих тощо) не помічається, і «тому в суспільстві складається хибне враження, що поліцейським є той, хто патрулює вулиці та дороги і приїжджає за викликом. А йому мати вищу юридичну освіту не обов'язково. Тому виникає питання про доцільність існування системи вищих навчальних закладів (ВНЗ) в системі МВС, які здійснюють підготовку поліцейських, навіщо утримувати значний штат викладачів та курсантів, якщо можна набрати на відповідні посади працівників з числа осіб, які отримали вищу юридичну освіту в системі ВНЗ МОН України. Таким чином, МВС України не буде витрачати кошти на підготовку фахівців, а буде залучати уже дипломованих, проводити профе-

сійну підготовку протягом 6-12 місяців, і все – слідчий або оперативник готовий» [5, с. 64].

У свою чергу, І. Бригадир вказує на недоцільність такого підходу, оскільки усе одно на підготовку студентів у ЗВО МОН України витрачаються кошти із бюджету, а навчання курсанта або студента за однаковою спеціальністю не відрізняється у фінансовому питанні. Навіть більше, випускника цивільного ЗВО при Міністерстві освіти ще необхідно буде готувати протягом деякого часу для адаптації з роботою фахівців у поліції, що також коштує грошей. Тому для роботи фахівцем у поліції, який буде мати ґрунтовну юридичну освіту та можливість виконувати специфічні функції (того самого слідчого, наприклад), більш доцільно здійснювати підготовку у ЗВО зі специфічними умовами навчання [5, с. 64-65].

Висновки. Таким чином, в Україні на даний момент існує декілька підходів до розуміння специфічних умов навчання у відомчих закладах вищої освіти при МВС України, разом із тим відсутня чітка нормативна база, яка б зафіксувала відповідні умови. Також в Україні мають місце декілька поглядів на майбутнє відомчої освіти, які кардинально відрізняються. Встановлено, що випускники відомчих ЗВО краще підготовлені до специфіки служби в поліції, аніж студенти-випускники цивільних ЗВО. На сучасному етапі розвитку освіти в ЗВО із специфічними умовами навчання впроваджуються активно інновації в освітній діяльності, які допомагають краще підготувати курсантів до майбутньої служби.

Бібліографічні посилання

1. Про затвердження Положення про дистанційне навчання: наказ Міністерства освіти та науки України від 25.04.2013 № 466. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13> (дата звернення 17.07.2019).
2. Андреев А. Перспективні напрямки вдосконалення підготовки кадрів для Національної поліції України у вищих навчальних закладах зі специфічними умовами навчання. *Visegrad journal on human rights*. 2017. № 2. Р. 2. С. 16-20.
3. Безпалова О.І. Впровадження вищими навчальними закладами системи МВС України інноваційних методів освітньої діяльності. *Підготовка охоронців правопорядку в Харкові (1917-2017 рр.)*: зб. наук. ст. і тез доп. на наук.-практ. конф. до 100-річчя підготовки охоронців правопорядку в Харкові (м. Харків, 25 листоп. 2017 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2017. С. 58–59.
4. Бондаренко О.О. Переваги підготовки фахівців для підрозділів слідства органів національної поліції України у відомчих навчальних закладах. *Підготовка охоронців правопорядку в Харкові (1917-2017 рр.)*: зб. наук. ст. і тез доп. на наук.-практ. конф. до 100-річчя підготовки охоронців правопорядку в Харкові (м. Харків, 25 листоп. 2017 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2017. С. 59–60.
5. Бригадир І.В. Перспективи підготовки поліцейських в Україні: окремі потенційні проблеми. *Підготовка охоронців правопорядку в Харкові (1917-2017 рр.)*: зб. наук. ст. і тез доп. на наук.-практ. конф. до 100-річчя підготовки охоронців правопорядку в Харкові (м. Харків, 25 листоп. 2017 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2017. С. 63–65.
6. Завальний М.В. Залучення курсантів вищих навчальних закладів МВС України до наукової діяльності. *Підготовка охоронців правопорядку в Харкові (1917-2017 рр.)*: зб. наук. ст. і тез доп. на наук.-практ. конф. до 100-річчя підготовки охоронців правопорядку в Харкові (м. Харків, 25 листоп. 2017 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2017. С. 122–124.
7. Коломоєць Н.В. Роль і значення наукових гуртків вищих навчальних закладів зі специфічними умовами навчання в підготовці кадрів для Національної поліції України. *Підготовка охоронців правопорядку в Харкові (1917-2017 рр.)*: зб. наук. ст. і тез доп. на наук.-практ. конф. до 100-річчя підготовки охоронців правопорядку в Харкові (м. Харків, 25 листоп. 2017 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2017. С. 149-150.
8. Лукаш С.С. Практичне навчання як основна складова процесу підготовки висококваліфікованих поліцейських. *Підготовка охоронців правопорядку в Харкові (1917-2017 рр.)*: зб. наук. ст. і тез доп. на наук.-практ. конф. до 100-річчя підготовки охоронців правопорядку в Харкові (м. Харків, 25 листоп. 2017 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2017. С. 190-191.
9. Павленко С.О. Підготовка поліцейських в умовах реформування системи освіти МВС України відповідно до європейських стандартів. *Молодий вчений*. 2017. № 4. С. 331-336.
10. Прибіткова Н.О., Шорохова Г.М. Дистанційне навчання як інноваційний підхід у сфері підготовки кадрів для національної поліції України. *Підготовка охоронців правопорядку в Харкові (1917-2017 рр.)*: зб. наук. ст. і тез доп. на наук.-практ. конф. до 100-річчя підготовки охоронців правопорядку в Харкові (м. Харків, 25 листоп. 2017 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2017. С. 240-242.
11. Романюк В.В. Вплив специфічних умов навчання у ВНЗ МВС України на здійснення підготовки поліцейських. *Підготовка охоронців правопорядку в Харкові (1917-2017 рр.)*: зб. наук. ст. і тез доп. на наук.-практ. конф. до 100-річчя підготовки охоронців правопорядку в Харкові (м. Харків,

25 листоп. 2017 р.) / МВС України, Харків, нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2017. С. 242-243.

12. Савельєва І.В. Особливості підготовки кадрів для Національної поліції України у сфері вищої освіти. *Наукові записки [Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка]*. Серія: Право. 2018. Вип. 4. С. 136-141.

13. Савельєва І. Роль ВНЗ із специфічними умовами навчання у підготовці кадрів для Національної поліції у світлі концепції запровадження трирівневої моделі підготовки поліцейських. *Evropsky politicky a pravni diskurz*. 2018. Vol. 5, Iss. 3. С. 242-247.

Надійшла до редакції 18.09.2019

References

1. Pro zatverdzhennya Polozhennya pro dystantsiynе navchannya: nakaz Ministerstva osvity ta nauky Ukrainy vid 25.04.2013 № 466. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13> (data zvernennya 17.07.2019) [in Ukr.].

2. Andreyev A. Perspektivni napryamky vdoskonalennya pidhotovky kadriv dlya Natsional'noyi politysiyi Ukrainy u vyshchyykh navchal'nykh zakladakh zi spetsyfichnymy umovamy navchannya. *Vise-grad journal on human rights*. 2017. № 2. P. 2. S. 16-20 [in Ukr.].

3. Bezpalova O.I. Vprovadzhennya vyshchymy navchal'nymy zakladamy systemy MVS Ukrainy innovatsiynyykh metodiv osvitynoyi diyal'nosti. *Pidhotovka okhorontsiv pravoporyadku v Kharkovi (1917-2017 rr.): zb. nauk. st. i tez dop. na nauk.-prakt. konf. do 100-richchya pidhotovky okhorontsiv pravoporyadku v Kharkovi (m. Kharkiv, 25 lystop. 2017 r.) / MVS Ukrainy, Kharkiv. nats. un-t vnutr. Kharkiv, 2017. S. 58-59 [in Ukr.].*

4. Bondarenko O.O. Perevahy pidhotovky fakhivtsiv dlya pidrozdiliv slidstva orhaniv natsional'noyi politysiyi Ukrainy u vidomchyykh navchal'nykh zakladakh. *Pidhotovka okhorontsiv pravoporyadku v Kharkovi (1917-2017 rr.): zb. nauk. st. i tez dop. na nauk.-prakt. konf. do 100-richchya pidhotovky okhorontsiv pravoporyadku v Kharkovi (m. Kharkiv, 25 lystop. 2017 r.) / MVS Ukrainy, Kharkiv. nats. un-t vnutr. Kharkiv, 2017. S. 59-60 [in Ukr.].*

5. Bryhadyr I.V. Perspektivy pidhotovky polityseys'kykh v Ukraini: okremi potentsiyni problemy. *Pidhotovka okhorontsiv pravoporyadku v Kharkovi (1917-2017 rr.): zb. nauk. st. i tez dop. na nauk.-prakt. konf. do 100-richchya pidhotovky okhorontsiv pravoporyadku v Kharkovi (m. Kharkiv, 25 lystop. 2017 r.) / MVS Ukrainy, Kharkiv. nats. un-t vnutr. Kharkiv, 2017. S. 63-65 [in Ukr.].*

6. Zaval'nyy M.V. Zaluchennya kursantiv vyshchyykh navchal'nykh zakladiv MVS Ukrainy do naukovoyi diyal'nosti. *Pidhotovka okhorontsiv pravoporyadku v Kharkovi (1917-2017 rr.): zb. nauk. st. i tez dop. na nauk.-prakt. konf. do 100-richchya pidhotovky okhorontsiv pravoporyadku v Kharkovi (m. Kharkiv, 25 lystop. 2017 r.) / MVS Ukrainy, Kharkiv. nats. un-t vnutr. Kharkiv, 2017. S.122-124. [in Ukr.]*

7. Kolomojets' N.V. Rol' i znachennya naukovyykh hurtkiv vyshchyykh navchal'nykh zakladiv zi spetsyfichnymy umovamy navchannya v pidhotovtsi kadriv dlya Natsional'noyi politysiyi Ukrainy. *Pidhotovka okhorontsiv pravoporyadku v Kharkovi (1917-2017 rr.): zb. nauk. st. i tez dop. na nauk.-prakt. konf. do 100-richchya pidhotovky okhorontsiv pravoporyadku v Kharkovi (m. Kharkiv, 25 lystop. 2017 r.) / MVS Ukrainy, Kharkiv. nats. un-t vnutr. Kharkiv, 2017. S. 149-150. [in Ukr.]*

8. Lukash S.S. Praktychne navchannya yak osnovna skladova protsesu pidhotovky vysokokvalifikovanykh polityseys'kykh. *Pidhotovka okhorontsiv pravoporyadku v Kharkovi (1917-2017 rr.): zb. nauk. st. i tez dop. na nauk.-prakt. konf. do 100-richchya pidhotovky okhorontsiv pravoporyadku v Kharkovi (m. Kharkiv, 25 lystop. 2017 r.) / MVS Ukrainy, Kharkiv. nats. un-t vnutr. Kharkiv, 2017. S. 190-191 [in Ukr.].*

9. Pavlenko S.O. Pidhotovka polityseys'kykh v umovakh reformuvannya systemy osvity MVS Ukrainy vidpovidno do yevropeys'kykh standartiv. *Molodyy vchenyy*. 2017. № 4. S. 331-336 [in Ukr.].

10. Prybitkova N.O., Shorokhova H.M. Dystantsiynе navchannya yak innovatsiynyy pidkhdid u sferi pidhotovky kadriv dlya natsional'noyi politysiyi Ukrainy. *Pidhotovka okhorontsiv pravoporyadku v Kharkovi (1917-2017 rr.): zb. nauk. st. i tez dop. na nauk.-prakt. konf. do 100-richchya pidhotovky okhorontsiv pravoporyadku v Kharkovi (m. Kharkiv, 25 lystop. 2017 r.) / MVS Ukrainy, Kharkiv. nats. un-t vnutr. Kharkiv, 2017. S. 240-242 [in Ukr.].*

11. Romanyuk V.V. Vplyv spetsyfichnykh umov navchannya u VNЗ MVS Ukrainy na zdiysnennya pidhotovky polityseys'kykh. *Pidhotovka okhorontsiv pravoporyadku v Kharkovi (1917-2017 rr.): zb. nauk. st. i tez dop. na nauk.-prakt. konf. do 100-richchya pidhotovky okhorontsiv pravoporyadku v Kharkovi (m. Kharkiv, 25 lystop. 2017 r.) / MVS Ukrainy, Kharkiv. nats. un-t vnutr. Kharkiv, 2017. S. 242-243 [in Ukr.].*

12. Savel'yeva I.V. Osoblyvosti pidhotovky kadriv dlya Natsional'noyi politysiyi Ukrainy u sferi vyshchoyi osvity. *Naukovi zapysky [Tsentral'noukrayins'koho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Volodymyra Vynnychenka]*. Seriya: Pravo. 2018. Vyp. 4. S. 136-141 [in Ukr.].

13. Savel'yeva I. Rol' VNЗ iz spetsyfichnymy umovamy navchannya u pidhotovtsi kadriv dlya Natsional'noyi politysiyi u svitli kontseptsiyi zaprovadzhennya tryrivnevoyi modeli pidhotovky polityseys'kykh. *Evropsky politicky a pravni diskurz*. 2018. Vol. 5, Iss. 3. S. 242-247 [in Ukr.].

SUMMARY

Ivanytsya A.V. Topical issues of police training in higher education institutions with specific learning conditions. The article reveals approaches to the definition of the content of the concept of specific learning conditions. The views of B. Malyshev on specific training are indicated as only increased attention to physical training, criminal law and special conditions of residence of cadets. V. Romanyuk writes about significant positives from specific training conditions, as they make it possible to become a more competent police officer. S. Semin and O. Reznikova claim that cadets already live in

police service while studying at such establishments.

Analyzed the views of researchers on the prospect of reforming departmental education, the main directions of this process. Some advocate a fundamental reform of the education system, the closure of institutions with specific training conditions, and the establishment of police academies and the Police High School for police and senior police ("Western model"). Others are in favor of preserving educational institutions with specific learning conditions.

The modern directions of introduction of innovations in the educational process in the institutions that prepare police officers are considered. O. Bezpaloza believes that innovations are developing in three main directions: educational process, scientific activity, legal education of the population. N. Pribitkova, G. Shorokhova emphasize the necessity of attracting distance learning. The need to involve cadets and scientific personnel in the police is emphasized.

The advantages of such institutions at the Ministry of Internal Affairs before the institutions of higher education of the Ministry of Education of Ukraine are analyzed. O. Bondarenko argues that the training of police detectives is more effective in departmental institutions, as cadets gain experience in police training during their teaching.

Keywords: higher education institutions with specific learning conditions, police personnel, reformation, distance learning, cadets.

УДК 62-52

DOI: 10.31733/2078-3566-2019-2-213-217

Краснобрижий І.В.[©]
кандидат
юридичних наук

Прокопов С.О.[©]
викладач

(Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ)

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ТРЕНІНГІВ З ЕЛЕМЕНТАМИ КВЕСТ-ТЕХНОЛОГІЙ

Досліджено питання аналізу сучасних інтерактивних методів навчання. Розглянуто розроблену та впроваджену в навчальний процес Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ інформаційну ділову гру «Лінія 102». Запропоновано структуру навчальної інформаційно-технічної платформи комплексних оперативно-тактичних навчань курсантів, яка складається з семи навчальних робочих місць, а саме – оператора 102, диспетчера Ситуаційного центру, чергового відділу поліції, поліцейського групи реагування, слідчого, оперативного працівника та експерта-криміналіста. Розглянуто мультимедійні можливості платформи для супроводження тренінгів із застосуванням так званої квест-технології. Запропоновано більш широке використання діючої в ДДУВС інформаційно-технічної платформи супроводження тренінгів з використанням квест-технологій іншими навчальними закладами системи МВС для напрацювання необхідних практичних професійних навичок серед співробітників Національної поліції України з метою поліпшення якості виконання ними своїх службових обов'язків.

Ключові слова: технологія, метод, квест, ігрова технологія, інформаційна система, інформаційно-телекомунікаційна система, телеконференція, інформаційно-технічна платформа, оперативно-тактичні навчання.

Постановка проблеми. В умовах модернізації системи сучасної української освіти знання, вміння і навички все більше розглядаються не стільки як основна мета навчання, скільки як інструментальна основа формування компетенцій слухача. В рамках нової освітньої парадигми системно-діяльнісного навчання в пріоритеті знаходиться цілісний розвиток особистості слухача, його здатність до самостійності в прийнятті рішень. У цих умовах пізнавальний інтерес стає потужним засобом активізації освітньо-

© Краснобрижий І.В., 2019

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0001-9943-4666>
k_inf@dduvs.in.ua

© Прокопов С.О., 2019

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-7247-5780>
k_inf@dduvs.in.ua